

BAJTÁRSI

LEVÉL

1955. VIII. évf. 11-12 sz. levél. 101. oldal. Driebergen, 1955. november 30.

MEGVÁLTÓVÁRÁS.

Igy Karácsony tájékán a mi adventünk fokozott erősséggel hatja át lelkünket, hiszen több mint egy évtizede merő advent az életünk.

Várjuk, hogy a betlehemi csillag felragyogjon e nagyvilágban szétszórodva mi is, de többi vérünk leghőbb vágya is Szibériában és Hazánk megszentelt földjén testi és lelki kínjai közepette a Megváltó megszületését hirdető csillag kigyulása...

Megkondulnak a tiszta téli estén kicsiny faluink hóval beukrozott templomocskáinak istentiszteletre, éjféli misére hívó harangjai. S tele vagyunk tépelődéssel most, hogy vajjon hány némult el, hányak nem szabad hirdetni, hogy: Dicsőség a magasságos mennyekben Istennek!?

Olyannak látjuk faluinkat, városainkat ily nagy messzeségből, mint a gyerekjáték falucskákat. S ha lelkünk nagyítójával természetes nagyságuvá tenni akarjuk, elrettenünk, hogy hány helyet találunk a padokban végképpen üresen és hány hely várja vissza oly makacsul és mégis türelmesen áhítatos gazdáját...

Szibéria, drótsvényes-aknazáros Magyarország s széles e világ, hány-bűnös magyar csendőrt rejtessz még!?! Oh, mert nagy az ő bűnük. Magyarok! Még nagyobb bűnük az, hogy hűek, becsületesek, vitézek dicső tesületük megszületése óta!...

Az egész világ fogalomzavarban szenved, mit is keresne ott a hűség, a becsület és a helytállás?...

De a Megváltó megszületett. Szegényen, inségesen, üldözésnek nézve elébe abból a bölcsővé magasztosult jászolból!...

S ha már a mai világhatalmasságok kisütöttek egy újabb üdvöséget teremteni akaró kifejezést, ko-existenciánk nekünk magyar csendőrtnek s velünk minden igaz magyarnak csak az Isteni Kisdeddal van!

Más annál még sokkal, sokkal több!

(Nagyapa)

-o-o-o-o-

ADJÁL BÉKESSÉGET...

Itt is ünnep a Karácsony, Jézus születése,
De nem egészen olyan, mint Otthon volt régen,
Jöttek-mentek az emberek, csillagszórók égtek,
Hirdették, hogy megszületett a Megváltó Kisdéd!

Szóltak a harangok minden falucskában,
Boldog volt mindenki szerény otthonában,
Ablakon kopogtak: Van ébren valaki?
Szabad-é az Istent énekkel dicsérni?

Betlehemes gyermek-sereg szépen zengedezte:
A Jézuska megszületett boldog Betlehomben!
Rongyos ruháskában, de tiszta lélekkel,
Osontak tovább a kapott fillérekkel!

Boldog Karácsonyunk régóta nincsen már,
Csak puszta reménység van, egyéb gemmi más!
Oh kised Jézuskám, terden-álva kérlek,
Adjál remény-sugárt e szenvedő Népek!

Hozzál már minékünk tiszta szép Karácsonyt,
Szabadítsd fel nélkünk szép Magyarországot!
Es ha bűneinkért tőlünk ezt megvonod...
Álmainkban vigyél legalább hozzájuk!

Hadd csókoljuk forrón barázdás arcukat,
Hadd szemléljük kicsit régi otthonukat!
Jöjj el hát szívünkbe születésed napján,
Adjál békességet, óh édes Jézuskám!

Pálházi András.

-o-o-o-o-

VAN ISTEN...

A vasárnapi szent mise éppen véget ért. A hívők elhagyták már a kopott, ódon templomot, hogy a templom előtti téren -rendes falusi szokás szerint- még egy kicsit elbeszélgessenek a régebben nem látott ismerősökkel, jóbaratokkal, meg hogy a szükséges kis gazdasági megbeszéléseket is elintézzék egymás között.

Csak pár öreg asszony ült még a megszokott helyén a templomban, ők is indulóban voltak.

A sekrestye ajtó váratlanul feltárult és a falu érdemes ősz plébánosa, ki már generációkat nevelt fel és tartott meg a vallásos életben, ki egy emberöltő alatt százakat keresztelt és állt sokaknak a sirjánál, újból sulyos beteghez indul, hogy magával vigye a Vigasztalót, az élet Célját, az örök Birtót, aki megerősíti a rászorulókat, vezeti oda, ahől ő székel, ahől csak öröm, boldogság, megnyugvás van a földi élet keserűségei, szenvedései, küzdelmei után.

Elhaladtában áldást oszt a templomban lévőkre. Meglett férfi jár előtte, a folytonosan szóló kis csengettyűjével figyelmezteti a hívőket a leghatározottabb, a leghatalmasabb, a leggyengédebb, a legszigorúbb Ur elhaladtára.

A templom előtti téren beszélgető tömeg a csengettyű hangjára felfigyelve, egy emberként térdel le a Legalázatosabb előtt, az ősz pap áldásra eméli Krisztust. A férfiak fejéről a kalapok, sapkák hirtelen lekerülnek.

Néhány fiatal emberekből álló csoport is beszélgetett a templom előtti téren. Nagyobbik részük követte az idősebbek példáját. Egy csoport -talán négyen-öten lehettek- mereven, dacosan állva maradt. Mint ha mi sem történt volna. Kalapjaikat sem emelték le. A becsületben megszült öreg pap feléjük is áldásra emelte Krisztust. Aztán tovább haladt. Nem vette észre vagy nem akarta észrevenni a kihívást...

-Ez a vén ember is jobban tenné, ha dolgozna, ha nem csinálna itt cirkuszt. Ha nem bolondítaná a népeket. Felesleges az, értelme sincs. Ki hiszi azt, hogy abban a fehér kis süteményben, melyet a szakácsnéja süttött, benne van egy ember, meg egy Isten. Egy ember nem fér bele, Isten meg nincs, meg nem is volt.-

Jóízű nevetés követte a "szellemes" megjegyzést a körülálló fiatal emberek részéről.

-Hát nincs igazam Bandi bátyám? Ez csak arra jó, hogy az orránál fogva vezesse azokat, akik ilyenbe hisznek. Ilyesmit csak a papok találtak ki azért, hogy a népeket úgy vezethessék, ahogy azt ők akarják.-

-Hogy Te mit hiszel Jóska, az a Te dolgod. Te nem hiszel Istenbe, mert még nem láttad. De nem hisznek azok sem benne, akik Téged ilyenre tanítottak. En és sokan mások -nálunk okosabbak- az emberek milliói hisznek benne. Lehet, hogy majd Te is hiszel vagy hinnél, ha időd is lesz rá. Az ő türelme nagy, de a hatalma is. Lehet, hogy meglátogat Téged is, figyelmeztet, hogy ő van, hogy ővé a hatalom az élők fölött.-

-No ne mondjon már ilyen bandi bátyám! Aki nincs, az nem jöhet, az nem figyelmeztethet. Különben is nem szorulok a figyelmeztetésére. Engem még a pártom sem figyelmeztetett, mert a dolgomat ellátom úgy, ahogy kell.-

-Abban igazad van, hogy aki nincs, az nem jöhet. De ő van és talán előbb figyelmeztet, mint azt Te gondolnád és várnád.-

-Ha jön és találkozunk, majd elbeszélgetünk. Majd kikérdezem, mit tud a világ mai állásáról?-

-Csak ő ne kérdezzen ki Téged arról, hogyan éltél, mit csináltál, illetve mit nem tettél? Tudsz rá majd felelni?-

-Tudok-

-Akkor rendben lesz, feltéve, hogy jól beszámolsz...-

Jóska is, Bandi bácsi is szénbányában dolgoztak. Jóska fiatal vájár volt, tele tetrekészséggel, egészséggel. Bandi bácsi viszont csak csilét tologatott, mert előbbi hivatását ott kellett hagynia, hogy élhessen. Rájuk nem volt szükség. Előbb mindég másokért dolgozott, most a maga és felesége megélhetéseért küzdött kemény, eddig neki szokatlan munkakörben.

Nem is egy helyen dolgoztak. Bandi bácsi a 10-es tárnában, ahová sok volt a pala és egyéb melléktermék, Jóska a 7-es alnában. Itt viszont 20 méteres szénr. A fejtés könnyű volt. A kitermelt szén után a fizetés is aránylagosan igen magas. Jóska keresete a háromszorosát is meghaladta annak, amit egy másik tárnában elért egy vájár. És talán éppen a hajszolt haszon tette felületessé az ott dolgozókat és a szükséges óvatosságot is nélkülöző munkaütemet a lehetőleg felső határáig fokozták.

Már három hete folyt az irdatlan munkaverseny. Szenet, minél több szenet kihozni.

-A szenet övező kőzet szilárd, erős, rugalmas, bátran lehet itt dolgozni. Az időt rebló alácsapolást majd elvégezzük a jövő hét végén. Itt a 100 m-es mélyben kitart addig a kőzet, talán még tovább is- mondta társainak Jóska.

Igaza volt. A kőzet kitartott. Nyoma sem volt annak, hogy valami ne lenne rendben.

Váltásra érkeztek Jóska és csoportja. Semmi változás nincs, Jóska gondosan megvizsgálta mindont. Alig kezdték el a munkát, a szenet átfogó kőzetből egy emberfej nagyságú kő hullott Jóska lába elé.

-Jó lesz vigyázni. Ácsoljuk fel inkább a folyosót, mielőtt tovább fejténénk. Olyan mindegy, most csináljuk-e, vagy a jövő hét végén.-

-Nem mindegy. Én még a héten sokat akarok keresni, mert szükségem van a pénzre, meg elismerést is kapunk, ha a héten a teljesítményünk jobb lesz, mint a múlt héten volt.-

Tovább folyt a munka. Kisebbség nagyobb kővek estek le, hol pontosan a munkahelyen, hől jóval hátrább.

Nem sok idő volt már hátra a váltáshoz.

Mintha a szenet őrző munkók haragudtak volna meg és haragjukat hangos dörömböléssel adták tudtúl a bányászoknak, hirtelen mennydörgésszerű robbanással lezúrt a kőzet nagyobbik része botorotva az ott foglalatostól, másrészt lezárta a tárnába vezető utat is. A bedőlő kőzet foglyai voltak.

A meztel munkálatak megindulása iránt nem volt kétség. Csak az a kérdés, hogy mennyi ideig tart az, nem jön-e újabb beomlás és Jóska összeroncsolt bal karjával kibírja-e szakszerű kezelés nélkül.

A nagy vérvesztőség és egyéb belső sérülés következtében eszméletlen állapotban került fel a bányából.

Az orvosok mindent elkövettek megmentésére. A bal kar amputálásával megmentették az életnek, de lassú és hosszú ideig tartó volt a javulás. Sokáig látogatókat sem engedtek hozzá.

A 4. héten vasárnap Bandi bácsi is meglátogatta Jóska. Akkor már kezdett erősödni.

-Bandi bátyám, fűzte a szót Jóska, magának igaza volt. Figyelmeztetted, de én nem hittem. Kővet dobott elém. Akkor sem hittem az ő hatalmában. Betegségem elején beszélt is velem, de én akkor nem tudtam számot adni neki, csak hallgattam az ő jószágos feddő szavait. Most már

tudnói feloltni, mert a plébános úr kibékített vele.

Bandi bátyám, csak egy az igazság: Van Isten! -

-o-o-o-

MI IS AZ A CSENDŐRTUDOMÁNY ?

13. levél.

Az adott szó szentsége turáni eredetünk legősibb erénye s ha ezt esküvel is megerősítjük, az egész világ felfordulhat, de szavunkat álljuk. A világ pedig - s ezt a vak is látja - mindjobban halad a tökéletes felfordulás felé. Feltartani csak jellemes egyének és megingathatatlan intézmények képesek.

Egy ilyen intézmény tagjaivá éppen jellemünk miatt választottak bennünket ki. S intézményünk fenntartása logeleggibb kötelességünk. Ezt be kell látnia minden tisztá eszű, minden tisztá lelki, minden jószándéku és minden egyenes cselekedetű embernek, teljesen függetlenül attól, hogy egy nagy hatalom államvezetője-e avagy a magyar emigráció egy olyan hontalanja-e, mint a másik hontalan nemzetjárta:

Ismeretes, hogy a csendőr intézmény megalapítója Napoleon volt a világon. (Gens d'arm.) Az ő csendőrezredeinek feladata Franciaország területén is és a meghódított területeken is a Közbiztonsági szolgálat volt. Felállításuk tehát a Közbiztonsági szolgálat ellátása céljából történt.

Austria 1815-ben, amikor a bécsi kongresszuson Lombardiát és Déltirolt visszakapta, ott Napoleon-i berendezésű csendőrséget talált, amely útközését továbbra is fenntartotta, mert ez a közbiztonsági szolgálatban már nélkülözhetetlen volt. (Innen a német Gendarm és Gendarmerie kifejezés.) Saját szervezésű csendőrséget 1849-ben állított fel, még pedig az akkor már orosz segítséggel leigázott Magyarország területén is. (Innen a magyar néptől használt zsandár kifejezés.) Ez volt hivatva Magyarországon is a közbiztonság fenntartására.

Amikor Magyarország 1867-ben uralkodójával kiegyezett és a kettős monarchia megteremtődött, Magyarország önálló közbiztonsági szervezet követelt magának, és mivel a katonailag szervezett közbiztonsági terület kitűnően bevált, az 1881. évi III. t. c. -kel a m. kir. csendőrséget katonailag szervezett őrtestület formájában állították fokozatosan fel az egész ország területén.

Ez az őrtestület szervezi tagozódás tekintetében a régi közös hadseregtől és mind az akkori, mind pedig a trianoni honvédségtől eltérő, hiszen feladata tulajdonképpen nem katonai, hanem közbiztonsági volt. Alkalmazkodnia kellett az igazságügyi és a rendőrhatalmások szervezetéhez is.

Szolgálati tekintetben a belügyminiszternek, személyi tekintetben a honvédelmi miniszternek volt alárendelve; élen pedig a m. kir. csendőrség felügyelője állott eleinte is, 1945.-ig is. (Szut 3, 33-63. p., 1881. III. t. c. 8, 9. §)

A katonai szervezettség főként két szempontból volt szükség. Az egyik a csendőrség tagjai fegyelmeinek fenntartása, a másik: kivétel a polgári büntető hatóságok illetékessége alól. (Eveken át jelent fel és ad át büntetteseket pl. egy bíróságnak a csendőr s amikor maga egy nagyobb botlik - talán csak szolgálati túlbuzgóságból - ugyanaz előtt a bíróság előtt álljon vádlotként, lehetőleg nyit tárgyaláson, ahól mint tanú máskor döntő jelentőségű vallomásokot tett?)

Es most hadd idézzem ezek tekintetében a Szut. 3. §-át: "14. Csendőr egyének által elkövetett bűncselekmények elbírálása a katonai büntető törvények alapján történik.

Az eljárást a katonai bünvádi perrendtartás szabályozza.

15. A csendőrség egyéneire a Szolg. Szab. I. Rész XIII. fejezetében foglalt fegyelmi fenyítő hatalom rendelkezései éppúgy érvényesek, mint a honvédség tagjaira, azzal a korlátozással, hogy lefokozás fegyelmi uton - az eltávolítás esetét kivéve - nem történhetik. (L. a 28. és 29. pontot.)

A csendőrség egyénei fölött a fegyelmi fenyítő hatalmat legfelsőbb fokban a csendőrség felügyelője gyakorolja.

16. A csendőrtisztek becsületügyeinek intézése a honvédségi becsületügyi szabályzat alapján történik.

A katonai szervezettséggel együtt járt, hogy honvédségi szabályzatok egyes határozványainak a csendőrségre is legyen hatályuk. Erre

vonatkozólag idézem a Szut. 4. §.-ét:

"17. A Szolj. Szab. I. és II. része, továbbá mindazok a honvédségi utasítások és szabályzatok, amelyek a tisztek előléptetésére, rangmeghátározására, felülvizsgálatára, szabadságolására, nősülésére és minősítésére vonatkoznak, a csendőrségre is hatályal bírnak, hacsak a fennálló csendőrségi szabályzatok és rendeletek máskép nem intézkednek.

A csendőrség kiképzésére és oktatására vonatkozó irányelveket a Cs-8/a., az örsökön való továbbképzésre vonatkozó irányelveket pedig a Cs-8. jelzésű utasítások tartalmazzák."

Most pedig nézzük, mit mond a Szut. a csendőrség rendeltetéséről és jellegéről:

"1. A m. kir. csendőrség a közbiztonsági szolgálat teljesítésére rendelt katonailag szervezett őrtestület.

Feladata: Működési területén a személy- és vgyonbiztonság megóvása, a közbéke és közrend fenntartása, a büntető törvények, rendeletek és szabályrendeletek megszegésének, a véletlenségből vagy bármely természetű mulasztásból eredhető szerencsétlenségeknek, veszélyeknek és károknak lehető megakadályozása, a büntető törvények, rendeletek és szabályrendeletek ellen vétők kinyomozása és az illetékes hatóságnak való átadása, illetőleg feljelentése.

Helyi rendészeti ügyekben a csendőrség csakis felügyelő és a községi közegeket támogató segédkezésre hivatott.

2. A tisztek feladata a közbiztonsági szolgálat kezelése fellett való őrködés, illetőleg a szolgálatteljesítés ellenőrzése és irányítása, a legénység hivatásszerű kiképzésének vezetése és a katonai fegyelem fenntartása.

A tisztek sem rendőri hatóságnak, sem rendőri közegeknek nem tekinthetők, a nyomozásban személyesen és cselekvőn részt nem vehetnek és semminemű nyomozati cselekményt nem teljesíthetnek."

Feladatából látjuk, hogy ez a honvédségtől lényegesen eltér. Egyszerű szavakkal talán így fejezhetjük ki a legjobban: Ha a honvédnek az ellenség megsemmisítése a feladata, akkor a csendőrnök éppen a megsemmisítést kell kerülnie, mert ha nem, az ellenségének a törvény kezére juttatását önmaga teszi lehetővé.

Ami pedig a fegyvert illeti: A honvéd a fegyverével a tulajdonképeni feladatát oldja meg. A csendőrnök a fegyvere elsősorban saját személyén át az államhatalom megvédésére szolgál és csak végső esetben köteles használni s akkor is lehető kimérettel, a törvényes cél elérése érdekében.

A fegyveres őrtestületek közül még megemlíthetjük a m. kir. pénzügyőrséget, amelynek feladata az állam jövedékének a biztosítása és a m. kir. rendőrséget.

Rendőrségünk volt a mi tulajdonképeni testvérintézményünk. Feladatunk azonos volt. Lényegi eltérés tőlünk csak a polgári szervezésében volt. Bár az u. n. "felszabadítás" előtt egy néhány hónappal az utolsó magyar államhatalom katonailag átszervezte derék magyar és közbiztonsági bajtársainkat. Ebből az átszervezésből eredő emigrációs nehézségei tekintetében igaz szível és szerető megértéssel gondolok rájuk és hosszú, sokoldalú szolgálatom idejéből igen sok kedves közbiztonsági bajtársi arc elevenedik meg emlékezetemben!

S most még egy nyílt szó, Kedves Csendőr Bajtársaim:

Sokszor tapasztaltuk szolgálatunk során, hogy velünk mindenki rendelkezni szeretett volna. Mondhatná: Lízrólag magának akart tekinteni a közigazgatás is, a honvédség is, a bíróság is stb.

Közbiztonsági szolgálati tapasztalataink megtanítottak arra, hogy nincs közigazgatási csendőrség, nincs honvéd csendőrség és nincs igazságügyi csendőrség... de arra is, hogy légvárakat ne építsünk, délibábokat ne keressünk és ne kötelezzük a magunkat külön semmiféle szervezésnek az emigrációban sem.

Nemzetünk tisztában volt mindig véréldozatunk nagyságával és odaadó voltával, békében, háborúban egyaránt. S annak megállapítása, hogy mi a csendőrség? mi a csendőr? mi vagyunk nemcsak hivatva, hanem kötelezve is; mi csendőrok, mert a csendőrszmet nekünk kötelességünk fenntartanunk!

Mi az egész Magyar Hazáé és az egész Magyar Nemzeté voltunk mindig. És azé is maradunk utolsó leheletünkig. Mert:

"A m. kir. csendőrség a közbiztonsági szolgálat teljesítésére rendelt katonailag szervezett őrtestület." És mert:

"A csendőr... szeresse hivatását és testületét, amelynek életét szentelte; minden szavának és tettének célja az legyen, hogy eszküvel fogadott kötelességének híven, becsülettel, vitézül megfelelően a csendőrség jó hírnevét és tekintélyét gyarapítsa, hogy mind saját magának, mind a testület összességének is mindig becsületet szerezzen."

Fajtánk ilyen csendőrségért és ilyen csendőrért imádkozik!

Szikulusz.

-o-o-o-

ÉG A KATA MAJOR.

-Délután nem lesz szolgálat. Hozzák rendbe szerelvényüket, a ruházatukat. Általános takarítás. Az éjféλι misére mindannyian elmegyünk. Az őrsön karácsonyfa gyújtás szerint 19 órakor. Utána nálam mindegyiküket szeretettel várom egy kis mákos-diós kalácsra- szőlt Zsoldos thts. az őrs parancsnoka.

Ember tervez...

Alig fogott hozzá a logénység az általános takarításhoz, a telefon oly vészesen csengett, hogy abból csak jóra nem lehetett következtetni.

-Itt az ugrai őrs naposa, Zsirós prb. cső. ... Igen, azonnal jelentem.-

-Itt Zsoldos thts. Igen ... mikor? Hány? Igen, azonnal. Vége.-

-Berinka őrm. és Lengyel cső. azonnal szereljenek, Kata major ég. Az itteni tűzoltókkal mehetnek. Kondás cső. és Zsiros prb. cső. szintén szereljenek, Önök Gulács és Kiskemenese községekből a férfi lakosságot irányítsák Kata majorba, mert ott kevés lesz az ember az oltáshoz. Vizzel telt hordókat is járművel irányítsanak oda, mert hátha kevés a víz az ottani kutakban. A vizet szállító járművekkel együtt vonuljanak Kata majorba.

Szolgálati lapot most nem kapnak.-

Pillanatok alatt a két járór a laktanyát elhagyta.

Zsoldos thts. az őrs-irodából a laktanyában levő lakására

ment.

-Fiam, szőlt szeliden feleségéhez, tűz van Kata majorban. En is szolgálatba indulok, most azonnal. Ha nem jönnek háza a karácsonyfa gyújtásra, Te és a gyerekek rám ne várakozzatok, mert még megközelítőleg sem tudom megmondani, mikor kerülünk háza.-

-A szent estei örömnök nem lesz teljes nélkülöd édes Uram, de tudom, első a szolgálat, a köteleesség mindent megelőz. Azoknak, akiknek feje felett a ház ég, esetleg megsemmisül mindenük, talán a veszedelem ember életet is követel, nagyobb szükségünk van a Ti munkátokra, jelenlétetekre, mint nekünk, akiknek legfeljebb az öröme csökken -szőlt a thts felesége.

Kis idő múltán már Zsoldos thts is utban volt Kata major felő.

.-.-

A száraz téli hideg hamarosan rózsákat csalt a sietők arcára. A járór is, Zsoldos thts. is ugyancsak hosszú lépésekkel mérték az utat. Mielőbb a helyszínen lenni.

Szótlanul haladtak. Egyiket sem az elkövetkező ünneplés megzavarása foglalkoztatta. Gondolataik ugyanazon tárgy körül forogtak. Minden áron meggátolni a tűz elharapodzását, menteni, ami emberileg menthető, hogyan és hől keletkezett a tűz és a nagy kérdés, ki vagy kik voltak a tettesek. A helyszínen nélkül minden kérdés csak kérdés maradt. A feleletet ott a helyszínen kapják a látottakból és azután a helyes következtetésből. A gondolatok és a feltételek egymást kergették anélkül, hogy azokra valószínű feleletet is kaphattak volna. Ezek a kérdések, illetve hiányzó feleletet annyira foglalkoztatták Zsoldos thts-t, azt vette észre, hogy a futászerű sietségtől izadni kezdett s így a menetét egy kissé meglassította.

Diszéttől, színes pompájától megfosztott erdő takarta Kata majorát és csak az álmos szürkéségből lövődött fel egy-egy gomolygó szürke-fekete füstfelhő vagy nyugodt egyhangusággal szállt az ég felé a füst csik. A füst járatából sem lehetett sokra következtetni, legfeljebb arra, hogy a gomolygó, lökésszerű füst felhő valami lazább holmi égésdtől származik. De ez lehet az istállók vagy pajták, de lehet a

cselédházak zsuppfedele is, de lehet széna vagy szalmakazal is. Sietni, sietni, mielőbb a helyszínre.

Erőltetett menettel csakhamar átrohan a kilátást akadályozó erdőn. Még csak másfél kilométer a major. Már is kibontakozik a tűz retentő ereje, nagysága. Lángban állnak a pajták, egyes kazlak, de félő, hogy átterjed a tűz a faj-tehenészet istállóira és a zsuppfedelű cselédházakra is. Az utolsó pár száz métert már futva tette meg Zsoldos thts.

Az istállókból terelik a nagyértékű állományt a szabadba. Barinka örm-ök példátadóan segítenek a személyzetnek.

Zsoldos thts. nagyobb áttekintéssel mérlegeli a helyzetet. Cél: megakadályozni a tűz tovább terjedését.

-Ezzel a fecskendővel a cseléd-házakat kell védeni, a gulácsi tűzoltók az istállókat védjék. A kiskemencei gép a cselédházak másik oldalán védjen, -

Bár ez nem az ő feladata, de segíteni akarja a falusi tűzoltóság egyszerű vezetőit.

A közben beérkező többi falusi fecskendő igyekszik az égő pajtákat oltani. A városi motoros fecskendő beérkezte megoldja a víz kérdést is, mert a halastóból bőven ellátja vízzel a többieket is. A városi tűzoltóság parancsnoka szakszerűen megszervezi az oltást és kiegészíti a védelmet.

A beérkező Kondás csö. járőre már csak a rendre, a munka folyamatosságára felügyel.

A tűz tovább terjedése meg lett fékezve.

Csak az óltás következik, Zsoldosék részéről viszont a munka nehezebb része, ki volt a tettes?

A tűz a pajtáknál ütött ki, onnan kell kiindulni. Bosszú? Hanyagság? Gondatlanság? Gyermekek?

Sorra veszik a feltevéseket.

-Mi nem akartunk tüzet csinálni- szepogi a kis Jancsi, mi csak vártuk a Jézuskát. Édesanyám mindig úgy mesélte, hogy hideg volt az istállóban, ahol a kis Jézus született és az édesanyjának nem volt sem meleg pelencája, sem meleg kendője, amibe betakarhatta volna. De nem volt gyújtójuk sem, hogy tüzet gyújthattak volna.

Az édesapja azután odahuzta a szamarát, de az meg csak ordított és nem adott meleget.

A kis Jézus meg csak sirt, mert nagyon fázott.

A Juliska babája volt a kis Jézus. Ott feküdt mesztelenül. Betakarunk rongyokba, de a Bakó Bözsi azt mondta, még mindig sirt, mert fázik. Bink is fáztunk. A Bagi Jóska sem melengette a Jézuskát, hanem csak ordított, hogy meg ne fagyjon a hidegben. Rózsa Péter gyújtót hozott és csak egy gyújtót gyújtottunk meg, mert jött a kerülő, családunk. Mi nem akartunk tüzet csinálni, csak a Jézuskának meleget, hogy ne fázzon.

A komoly férfi arcok melegséget sugároznak. Látják a gyermekek jószívűsége, látják a romlatlan gyermek szívet, a Jézuska iránti szeretetüket, a segíteniakarást. De mindenkinek felett áll az írott törvény szigora, amelyen nem segít a gyermekek jószívűsége, segíteniakarása.

A feljelentés megszerkesztéséhez szükséges többi adat rendelkezésre állt.

-Az ügy tisztázottnak látszik, már csak a feljelentést kell megszerkeszteni, de azt majd hólnap végezzük. Most bevonulunk- adta ki a parancsát Zsoldos thts Karácsony napján délelőtt.

Az őrsirodában még hosszasan elgondolkozott a gyermekek Jézuska várásának izgalmain, a segíteniakarásukon, melyekkel oly nagy kárt okoztak.

A tüzeset kiábrított, a szülők gondatlanok, de van-e enyhítő körülmény?..Van. Akik a Jézuska eljövételéről oly szépen beszélnek, a-lik gyermekeiket istenfélelemben és Isten szeretetére nevelik, akik a Jézuska újra eljövételében fanatikusan bíznak, akik annyira onyhiteni akarják az Ő szenvedéseit földre szállásának első óráiban, azoknak romlatlan a szíve. És milyen nagy szükség van az ilyen romlatlan szívekre.

ebben a nagyon is romlott világban!

Zsoldos thts. arca folderül.

-A Jézuska örözesét pbtlölág ma este ünnepoljük a megbeszélt időben.- És az őrsparancsnoki karácsonyfa alá minden beosztottja részére szalaggal csinosan átkötött, zöld fenyő ágacskaival díszített egy-egy doboz cigaretta is került.

-o-o-o-

KEDVES CSENDŐR BAJTÁRSAIM!

A "Bajtársi Levél" utján keréskék fel Benneteket a szabadvilág minden zugában, ahova eljut s szeretnék: Nektek egyet-mást mondani, javasolni.

Itt élek az U.S.A.-ban, mint egy kis gépiüzem munkása (Machine Tools), bizony meg kellett ismerkednem a mindenféle bonyolult gépekkel, de munkám szeretem, mert tapasztalom, hogy munkámmal hathatósan hozzájárulok az új gépek készítéséhez.

Munkaszünetekben léleklben és gondolatban hazamegyek és ott látlak Benneteket a szombathelyi öpk. és jör. vez. iskola padjaiban, mint sznypl. az őrsön, a gyönyörű szép Kárpátalján portyázni, hiszen hat évet szolgáltam ott én is Veletek, kint az orosz végtelen mezőkön a 2. Hds. kötelékben, majd a tragikus végnél Ungváron, Budapesten, Szombathelyen és Muraközben. Súlyos és véres idők voltak ezek és mi a sok megpróbáltatás, szenvedés és lealázás után felemelt fölül, az egymásra utaltság érzésével ohetjük az emigráció kesé ü bonyerét.

Kivándoroltunk szerze a szabad világba. Evekig türetlen volt az egységes szellem csendőr sorainkban, amíg a sanyaru emigrációs élet követhetőben egyesek idegüket el nem vesztették. Meglezdődött itt is, ott is az egységes szellem megbontása, feledésbe ment a mult, szép és nemes hagyománya: a közszellem és egyetértés.

Bajtárs! Gondolkodjál és nézz a lelkedbe! Nem érzed azt, hogy eltávolodtál a mult szellemétől, jó bajtársaidtól akikkel együtt küzdöttél? Hazánkért, frjtánkért hiven, becsülettel, vitézöl? Nem érzed annak szükségességét, hogy elhagyatottságunkban még szorosabban kell egybeforrni és a mult hagyományait ápolni? Condolsz-e hősihalált halt Bajtársaidra, vagy a jólét és a széthúzás ördöge ezt is feledtette Veled?

Condolsz-e nélkülözö, beteg, elbregedett, szegényházakban kinlodó Bajtársakra és azok családtagjaira?

E sorokat tehát elsősorban azon Bajtársainkhoz intézem, akikben él a hagyomány tisztellete és az azokhoz való ragaszkodás: a bajtársi szeretet!

Azon Bajtársainknak pedig, akik oltávolodtak a csendőr családból és hátat fordítottak a multnak, üzenem, hogy térjenek vissza közzénk, mert a mult kötelez és a csendőr bajtársi szellemre és összetartásra e vajúdó világban sohasem volt nagyobb szükség, mint ma!

En is 25 évet töltöttem a csendőrségnél, de éltem utolsó napjáig büszke leszek arra, hogy e Testületnek voltam a tagja, azt sem oddig, sem ezután nem fogom megtagadni!

A javaslatom pedig az alábbi: Többen fordulnak egyes Bajtársakhoz elösettségükben anyagi támogatásért, többen vannak beteg, elaggott bajtársak, akiket támogatni kellene. Vannak a németországi és ausztriai magyar iskolában csendőr gyermekek, de ha nem volnának azokban ilyenek, akkor is támogatnunk kell a két iskolát nemes munkájukban. Van egy közíratosunk: a "Bajtársi Levél", ez is rendszeres támogatásra szorul. Az MKCSBK központjának is szüksége volna támogatásra, hogy az adminisztrációs költségeket ne a Vezetőnek kelljen a sajátjából fedezni.

Alakítsunk tehát a MKCSBK kebelében egy segélyező bizottságot, 3-4 tagból állót Vezetőnk irányítása mellett. A segélyért folyamodók a Vezetőhöz intéznék kérelmeiket, melyeket az említett bizottság bírálja el s kedvezö döntés esetén a Vezetö és a bizottság legidösebb tagjának aláírásával utalványozna.

A központi segélyezés eszközültetése céljából rendszeres havi anyagi támogatást szükséges polajánlani s úgy gondolom, hogy mi itt U.S.A.-ban dolgozók havonta 1 dollárt adnánk, aki tehetősebb és akar adhat többet is!

A MKCSBK Vezetöje minden államban megalakíttatná a pénztár bizottságot, amelyhez a havi felajánlások befolyának s annak összegét

A központi bizottság minden félévben vagy évenként nyilvános elszámolást tenne közzé a "Bajtársi Levél"-ben a segélyalap állásáról.

Amennyiben egy ilyen központi segélyező alap létesülne, úgy megszűnne az egyénenkénti segélyezés s emellett minden támogatás az arra rászorulóknak és érdemeseknek jutna.

Bajtársak! Szóljatok hozzá ezen javaslatomhoz s mielőbb juttassátok el hozzám elgondolásaitokat tartalmazó leveleteket, hogy az abban foglaltak figyelembevételével a továbbiak megszervezése céljából Vezetőnknek jelentés tehessek. Ha megvalósíthatjuk a központi segélyezést, olyan erőt és összetartást hoztunk létre, amely ismételtén csak elismerést és megbecsülést eredményez.

Igaz bajtársi szeretettel gondolok rátok, minden jót, kellemes karácsonyi ünnepeket és boldog újévet kívánva, családtagjaitoknak is, bajtársi szeretettel üdvözöllek Benneteket:

Milwaukee, 1955. XI. 10.

Cím: 2205. S. Aldrich St.

v. ÁGHY ZOLTÁN

szkv. cs.é. zds.

MILWAUKEE 7. Wis. USA.

-o-o-o-o-o-

HÁZILIG ÉS KÖLTSÉGMENTESEN.

Egy pár évtizeddel ezelőtt egyik alföldi nagyvárosunkban a járásbíró előtt egy jó középkorú férfi állott. Ok: egy kis verekedés. A bíró perrendszertől kérdésére, hogy volt-e már büntetve, emberünk azt a meglepő választ adta: "Öt évvel ezelőtt egy csendőrtől kaptam egy pofot."

Emberünk e gondolkodás módja, amellyel az államhatalom törvényes képviselőjétől kapott s nyilván megérdemelt atyai pofont jogerős ítéletnek fogta fel és könyvelte el, minőt is gondolkozásra késztet. Így, úgy vélem, nem árt, ha azzal a kérdéssel, amely nálunk: bántalmazás névre hallgat egy kicsit -házilig és költségmentesen- foglalkozunk.

Jómagam is megkaptam gyermekkoromban a magam jól megérdemelt adagjait s fiam is tőlem, már mint a pofonokat. Egyikünknek sem vált kárára. Sőt! És voltak az életben pillanatok, amikor az ember szerette volna kikaparni a földből azt az atyai kezdet, amely mindig igazságosan súlytolt le, amikor egy-egy eset elintézéséhez szavak nem látszóttak elég-ségeseknek; s e kéz mozdulat káros következményeknek is vette sokszor elejét.

Ha a pofon szeretetből csattan el, atyai jóindulatból, nem pedig csak úgy az indulat hevében avagy hatalmaskodásból, pláne szadizmusból, nem téveszti el jótékony hatását.

Az őrsök nagy közönségtalánál, a tanári emelvényről mindig azt hangoztattam, hogy voltaképpen gyávaság, ha egy állig felfegyverzett ember tettelegességgel akar eredményt elérni a szellemi fölény, a tudás fegyvere helyett. Nem is beszélve arról, hogy a törvény hivatalos hatalommal való visszaélés címén szigoruan büntöti.

A sznyph. sokszor állott nehéz helyzettel szembe: a kivizsgáláskor s igazságszereze sokszor felvetette azt a kérdést, vajjon saját maga birt volna-e annyit önralmat összehozni, mint csendőre akkor a szemtelenség tapasztaltára, amit a jór. gyanúsítottja felmutatott a kísérdezők? S e gondolatok közepette szeretettel emlékezem egy igen kedves volt tanítványomra, akinek szintén sikerült és pedig mindig, amint őrsőnek működésére visszapillantásában ezúvi 2. sz. D. L. -ünkben olyan szépen írja. S neki fenntartás nélkül elhiszem, már csak azért is, mert az ő gondolkodás módja -s Testületünknek ez adta legnagyobb értékét- nem volt elszigetelt jelenségi! S ha most egy ilyen gondolkodású csendőr kezéből (ez a vérbeli magyar ember) egy pofon véletlenül mégis kiszaladt, felvetelezője csakis sorain elején említett emberünk gondolkodás módját erősítette meg, ha nem is számította e pofont kifejezetten büntetett előéletnek. (Utóbbi is vérbeli magyar ember, akiből a tisztességérzés nem veszett ki, hanem helyrebillentődött.)

Igen. A sznyph. helyzete nem volt mindig könnyű az úvi minősítéskor sem, hogy pl. X. csendőr fenyítését hova könyvelje el, hiszen az esetet ő vizsgálta volt ki s a fenyítés kizárólag féltélen és a közfegyelen fenntartása érdekében történt, mert a nyomozás végeredményében büncselekmények sorozatára derített marasztaló ítéletet eredményező fényt.

Mind ezt nyugodtan papírra merem vetni, hiszen az emigráció bennünket magyar gondolkodású, magyar tisztességű, magyar hagyományokból élő csendőröket csak közelebb hozott egymáshoz.

Az pedig az anekdoták világába tartozik, amikor a jör. a gyanúsított kikérdésekor lát olyan felnőtt bizalmi egyént vett igénybe, akit közül egyiknek a látása, a másinak a hallása kissé fogyatkos volt s a kivizsgálók sznypk.-nak csak csekély lélekjelenlétére volt szüksége, melyiktől kérdezze, hogy hallott-e ütlegetést vagy látott-e bántalmazást ahhoz, hogy lelkiismeret furdalás nélkül vehesse bele kivizsgáló jelentésébe, hogy a bántalmazás megtörténtét nem véli megnyugtatólag beigazoltnak.

-Most pedig eddig kifejtett elveimet szigoruan fenntartva, hada meséljek el - házilag és költségmentesen egy történetet, amelyet egy jókedélyű bajtársamtól hallottam, aki közel egy évtizedig viselte a sznypk. tisztségét. Az előjére írjuk oda, mint regényekben, főleg filmekben szokásos: Az esemény költött. A szereplők képzelt személyek. Ha valahol valahol hasonlóan történt, tisztára a véletlen műve.

Nos! Korpk-unknak volt egy ügyésze, akit már maga is sokszor megsokalt, mert a bántalmazás vörös posztó volt a szemében. Ezért nem nagy volt a rokonszenv a csendőrökben sem iránta, de mi sznypk.-ok se rajongtunk érte; kerekded kivizsgáló jelentésünk adatai átalakultak vádirattá a kezében. A haditörvényszék elnökei és ülnökei pedig hajánál előbráncigált kicsinyességnek minősítették egyik-másik vádiratos ügyét. Szóval ritka kivétel volt derék csendőr-ügyészeink között.

En még mindig pk. voltam a szárnyamnál, ő pedig már a honvéd törvényszéknél volt bíró, amikor a kerületi parancsnokságtól azt a parancsot kaptam, hogy egy nyugállományba helyezett tthts. ujráfelvételi per ügyében, mint bírósági tanu közre kell működöm egy kül-órszom területen.

Ugyanazzal a postával befutott hadbíráni szje is, amelyben arra kért, hogy kettőnk számára gondoskodjak előfogatból s várjam a vasutállomáson, amelyetől a per ujráfelvételcs lakóhelye kb. 12 km.-re fekszik.

A kiszállást megelőző napon motorommal kiszaladtam arra az órszra, ahol a vasutállomásunk volt és ahol - lévén uradalmi terület - igen jó előfogatok adódtak. Az öpk.-nak kifejezésre juttattam, szeretném egyszer már látni, hogy az előfogat bírendelés igazságosan történjen, mert nem hinném, hogy mindig az uradalom kerüljön sorra, amikor tiszt utazik.

Az öpk. nyilván jól megértett, mert amikor másnap a vonatból kiszálltam, örömmel szemlétem a két muraközit. Egyikük még előrehaladott áldot állapotnak is örvendett. Kifizettem az előfogati díjat oda is, vissza is, hiszen az ügy rövid lesz, minck két községet is terhel i. Megdicsőrtöm a gazdának a két levét és az öpk.-nak a szokotnál melegebben szoritottam meg a kezét.

Megérkezik a hadbíráni is. Kölcsönös szívélyes üdvözlés után beszálltunk az előfogatba s utazunk. Itt-ott ügetségben, többnyire azonban lépésben. Utközben megtárgyaltuk az ügyet, hogy hamar végezzünk, mert önké estére feltétlenül otthon kell lennie stb.

Amikor kiszálltunk rendelkezési helyünkön, hadbírámat előre engedtem s a koros gazdának mondtam, hogy nemsokára vissza is fog vinni bennünket, a lovaknak jól fog esni egy kis pihenés és elismerőleg nyilatkozhatom, hogy ő milyen derék állat tartó, hogyan tudja kimélni a lovait.

Hát az ügyel hamar el is készültünk, megszületett a per ujráfelvétel s most neki, vissza az állomásra! Ismet társalgás, mely közben hadbíráim idegesen nézegette az óráját, mert menetütemünköl bizony az ügetség teljesen hiányzott.

Egyszer csak azt mondja: Te szóljál, kérlek, ennek a parasztnak, hajtson gyorsabban. -én rácsak, mondom. - De én nem. - Hát akkor szóljál Te, -Jó, jó, de Te vagy a sznypk. - Az igaz, de nem még van egy fél óráni a Te vonatod után. -

Csend. Hadbíráim mind idegesebb. Te, én leköcsök a vonatról. - Oh, de hogy nyugtatom meg. - Mire ő elszánja magát: Hajtson gyorsabban, mondja a gazdának. Ez ránt egyet a vállán s a forma kedvéért rúcsap az ostonnal az egyik lovára. Hát az ütem alig egy árnyalattal lett gyorsabb s az sem sokáig.

Közeledünk a feluhoz s messziről a nyílt terepen valami füstfőleség látszik. Hadbíráim idegesen odakiált: Hajtson gyorsabban! - Egy ismert vállrándítás, más sommi. Érzem, hogy a levegőben drámai feszültség lobog. De a vonatot elérjük. S igyekezem bajtársamat megnyug-

tatni. E kisérletben azonban meddő maradt, mert amikor gazdánk egy újabb "hajtsón gyorsabban"-ra is csak vállat vonogatta, hadbírámat elöntötte a méreg, felugrik s úgy hátulról odaken egy jól irányzott pofont a gazda jobb arcára. En közbelépésre felkészülve fojtom el nevetésemet. A gazda fejét csóváltatva ráhúz a lovakra, ügögetés s kellő időben elérjük az állomást. Közben pedig ki-ki saját gondolatain rágódott.

Beszállva intettem a gazdának, hogy várjon. Beszálló hadbírámat ártatlan arccal meghérdoztem a vonatnál, hogy a bántalmazásért jelen esetben ki fogja a felelőst megtenni, mert én semmi esetre sem, sőt remélem, hogy a gazda sem. -Legilletősebb Te leszel, -mondom, hiszen Te üldözöd a legelszántabban a bántalmazásokat.

A vonat elindul, hadbírámat szemmel láthatólag derong valami valahóli, megfonyogtat s azután a szájára teszi egyik ujját. En megértőleg bólintok, de mar el is tűnt a vonat.

Ínt a gazdának mondom, hogy a bajtársam arra kéri, ne haragudjon s ezt küldi. S azzal a marhába nyomok 5 pengőt. (Azt hiszen annyi volt egy pof árfolyam szerinti ára is a bíróságnál.) A gazda valami olyasfélét mormogott, hogy rendben van; az állataiért az ember sohasem hozhat elég áldozatot.

Nekem egy kis lelkiismeret furdalással kellett megüzennem, még évek múltán is, de hát valami áldozatot nekem is kellett hozni szolgálati tulbuzgósággal eltelt csendőreinkért.

Az ügyből nem lett semmi, igaz magyar emberek el tudják intézni ügyüket sérelem nélkül; csupán hadbírámat és közöttem keletkezett egy életre szóló barátság.

Éddig sznypk. bajtársam elbeszélése. En mindenképpen ellenére, törvénytől, Szut.-tól függetlenül továbbra is fenntartom bántalmazás ellenes elveimet!

Böngész.

-o-o-o-o-o-

A VÁSAR.

Már javában állt az akroni magyar vásár, (Akron egy 270.000 lakosú város az U.S.A. Ohio államában) mikor 2 1/2 órai géphoesizás után a kora délutáni órákban a helyszínre érkeztünk.

Örömmel indultunk a bejárat felé, hóli az 50 centes résztvételi díj lefizetése után beléptünk a fákkal tarkított nagy kiterjedésű vásártérre.

A bejárat közelében hatalmas épület állott, melynek földszintje barnára festett kecskelábu asztalokkal korcsmának volt berendezve. Itt a nagyszámú fiatal lányok és kilencbűző koru asszonyok kis nyilas üvegekből szalmaszálon "gen er alet", "pepsi" és "coca-cola" elnevezésű izesített szódavizet kostolgtattak, míg a férfiak csendesen sörözgettek vagy a terem tulsó falánál lévő bár-pulthoz állva hangosan cserélgettek "whisky"-s poharaikat.

Az első emeleten javában állt a tánc. Egyesek a hazuról hozott táncszeretetükben nem tudták a megújrazott vég nélküli csárdást ab-bahagnyi s izzadságtól csöpögő homlokuk igazolta teljesítményüket. Az itt született másod és harmad generációs fiatalok modern amerikai táncot a "Boogie- Woogie"-t járták a csárdás friss ütémére, amit "rángatkozó"-nak is lehetne nevezni, mert egymás félkezét fo va ide-oda rángatják egymást.

A túlszuffolt terem egy csendesebb sarkába húzódba többen beszélgettek s közben epedve várták a hosszú csárdást felváltó szelidobb tangóra.

A főépülettől távolabb, a vásártér közepe felé, az öthező helyiség állott. Előre megváltott jegyekkel álltak itt sorban az emberek, hogy a jó töltött káposztáról, vagy a hazai kolbászról le ne maradjanak. Nagy tömeg vette körül a lacipecsonye sültöt is, mert az étvágy gerjesztő szag még a benszülött amerikaiaknak is felcsigázta étvágyát. A fiatalság főként a fagyaltosokat ostromolta és volt is nagy keletje a különféle "ice-cream" elnek.

A vásártér másik oldalán óriási sátor állott, melyben árulták a mézes-kalácsot, gyermek játékokat, magyaros babákat és kézimunkákat. A nagy sátor előtt felállított dobogóra milrofont szereltek, honnan a Környék műkedvelő gárdája szorakoztatta a közönséget a másorból

Kiáradó hazai hangulatba annyira beillettek a díszesebbnél-díszesebb magyar ruhákban lévő asszonyok és lányok, hogy az ember a debreceni vásárrban lépezte magát.

Az otthoni nagy állat-vásárokat a tér távolabbi sarkában egyetlen lovacska képviselte, mely nyergelve és kantározva egykedvűen lépegetett a hatán ülő és sörényébe kapaszkodó gyermekkel a vezető serdülő lányka mellett, hogy két órát után kicserélje apró lovasát. A hosszú sorban várakozó gyermekek brák hosszú szorongattak kezükben a lovatglásért járó lo contest, hogy régi almuk teljesüljön és az elektromos erővel hajtott városi hinta-lovat után végre egyszer igazira is felülhessenek.

Tájékozódásunk közben jó barátokra akadtunk. Együtt egy olyan asztal körül helyezkedtünk el, ahonnan az egész vásárteret beláthattuk, sőt a velünk szemben felállított hangszóró utján még az előadást is hallgathattuk. Rövid érelklődés után beszélgetni kezdtünk. Felelevedtek a hazai vásárok apró, kedves emlékei és az első vásárról. Mindenki tudott valami kedveset, valami marandóságot mesélni...

—Oda nézzetek!...Látjátok...—kérdeztem meglepetten s mint aki nem hisz szemének, felugrottam helyemről, fakópól hagyva barátomat, hogy közelebről is meggyőződjek a látottakról.

—Istene!...Igaz lehet ez?...—Igaz lehet, hogy a mérhetetlen meggyalazás és a naponkénti rágalmazás dacára itt Amerikában, a 30-30 éve kivándorolt magyarság lelkében még mindig megtaláljam a csendőrség iránti szeretetet?— Töprengtem magamban, miközben a vásári ügyeletet teljesítő két felszerelt kakastollas magyar csendőrhez érttem...

Furesz érzés vett rajtam elő. Sirni vagy nevetni, zöngni vagy ujjongani szerettem volna. Magamhoz akartam ölelni a két kopott egyenruhás csendőrt, a vásár rendezőségét és az egész régi amerikai magyarokat s könyvek között elpanaszolni nekik a magyar csendőrség szomorú, kálváriás sorát. De vőtagjaim elszibbadtak, torlom összeszorult, hang nem jött ajkamba s fejemet lehajtva szemcimbé lopkodott a lelki vihar fölmérője: a könnyecsepp, miközben erőtlén kezeimmel önkénytelenül is megfogtam a mellettem álló egyik csendőr vásárral porral lepett egyenruhás karját...

Nem tágitottam mellőlük. Szemügyre vettem az idő által megviselt, kopottas sötétzöld egyenruhájukat, az eredeti formáját még mindig tartó fekete kalapjukat, a minden mozdulatra meglibbenő tollforgókat. Az egyenruha viselői naptól barnított, piros-pozsgás arcú, 50-55 év körüli alföldi magyarok. Tartásuk egyenes, mint a nádszál, járásuk méltóságteljes, mint a magyar falu polgárai. Szemükben jóság és megértés. Egész magatartásuk, komolyságuk és szelid szótlanységük a hazai csendőrökre emlékeztettek...

Hegszólitottam őket:—Csendőr bácsi! Szeretettel meghívom magukat egy pohár itókára. Kérem, fogadják el tőlem!—

Az idősebbik hosszan rám nézett, majd megfontolva mondta:—Hát nem bánom! Köszönettel elfogadjuk!— S mint a jó barátok között szokás, karonfogva léptünk a kiszolgáló asztal mellé.

Erős amerikai "whisky"-vel telt meg a három pohár... Locintottunk... Miközben a poharát emelő csendőrre pillantottam, egy régi élmény elevenedett fel bennem: Hadbíróvási tárgyaláson csendőr fotóm. Állott a vadlottak padján. Öszintén, magyar emberhez illő nyíltsággal adta elő "bűnét". Vásáriügyeletet teljesítő járőrét egyedül mont ellenőrizni. Barátja unszolására betörtel a korsómba. Az első pohár palinkát emelte ajkához, mikor az őt ellenőrző szakaszparancsnok rájuk nyitott...

Soktagu társaság riasztott fel emlékezésemből, amint csendőreim mellé furakodva unszolni kezdtek:—Csendőr bácsi! Jöjjenek már egy kicsit közeink is, mert mi is szeretjük ám magukat... Majd minden oldalról körülfogva diadalmasan vitték őket az asztaluk felé...

Az őszinte, magyaros szeretettel körülvett két csendőr után nézve, most a 7 éves emigráció után értettem meg, hogy hiába próbálja a hazai kommunista rendszer aljas propagandájával a csendőrség iránti szeretet kioltani a magyarság lelkéből. Terrorral elnemithatják azt ideiglenesen, de újból fellángol, mihelyt magyar csendőr örökösök a hazai biztonság felett. Amíg ez megtörténhet a csü. szeretet tovább él az alroni vásárrban és műlven gyökerezik a szabad amerikai magyarság szívében! Onnan pedig ezt kiirtani többé nem lehet!

RÉS A VASFUGGÓNYON.

Leszállt az éj; imitt-amott apró csillagok kandikáltak az uszkáló fekete felhők mögül. Csend borult az egész barak-táborra, már csak néhol világított egy-egy barakablak. Az egyikből éppen most eludt ki a fény s a lámpát kioltó végigdől pricscsen. Ezt követőleg gyufa fénnyel jelezte, hogy az aludni készülő keshedt csibukjára gyújtott. A kis csibuk ontotta a csipős füstöt, ami lassan megtöltötte a barak-helyiségét. A szomszédos ágyat megnyikorgatta a rajtafelvő mozgolódása, majd így szólt: -Sanyikám...

-Oltom már Gézám, eloltom, ne haragudj, hogy figyelmetlen voltam, de egy kicsit elgondolkoztam - válaszolta a csibuk gazdája.

-Ertelek Sándor, megértelek... Hiszen a sorsunk közös, nagyon sajnálom, hogy legalább a Te sorsodon nem segíthetek. Ismered jól a lelki problémáimat?... Mint már mondtam, a Báriusz kincséért nem adnám, ha viszontláthatnám a kis Ilonka húgomat, akit mindig nagyon szerettem, nem is említve a hős szeretett szüleimet stb., de mit tehetünk?... Elismerem, hogy helyzeted súlyosabb az enyémnél, de az ellen is csak egy orvosságot ajánlhatok: Nyugalmat és türelmet eröltetni magadra, amíg a helyzet nem változik. Az epekedés, sóvárgás és a tehetetlenség csökkenti a felül az ember idegeit és nem nehéz elképzelni, hogy mi vár egy ilyen emberre itt a thontalanságban. -

-És a hazamentellel kapcsolatosan az álláspontod még mindig nem változott? -

-Sanyikám, nem értesz?... Én nem változtathatom meg a valótényeket. Én hiába cserélgetném az álláspontomat a hazatéréssel kapcsolatosan akkor, amikor nap-nap után újabb és újabb bizonyítékok tárnak elénk arról, hogy milyen sors vár egy-egy hazatérőre... A komáromi erődben történeletről minden nap újabb rémregényeket hallunk. Szükségtelen, hogy az Andrássy-ut 60-ról beszéljek Noked és azután a népbíróság... Akire pedig még az irigyjei sem tudnak rosszat mondani: Eletfogytiglani internálás. Te nem így tudod? -

-Éz valóban így van Gézám - helyeselte Sándor a bajtársi fejtegetését - de én nem is úgy gondolom, hogy felszállok egy szorolványra és majd Komáromnál átadnak a hazatérést intéző nemzetközi szervek egy ÁVO-s főpríbélnök. Nem, hanem amint tanultam, hogy az uton gondosan kihasználják minden rejtőzést alkalmatlan teremtárgyat s így hazajutok és ehhez hasonlóan cselekszem visszajövetelem alkalmával is. Hiszen nap-nap után többen jönnek és mennek haza, remélem, én sem vagyok gyámoltalanabb ezelnél. -

-Igaz, igaz, de ne feledd, hogy azok, akik eddig hazamentek és vissza is jöttek, talán ahhoz a társadalmi réteghez tartoznak, amelynek összeszedésére még nem került sor, mivel tart még a hajtóvadászat a rezsim első számú ellenségei után. Úgy tudom idetartozunk mi is? Meggyőződés, hogy ha ezzel végeznék, a most hazalátogatónak sem fog sikerülni oly könnyedén a visszajövetel. -

-Állításodat nem vonom kétségbe, de a szörnyű érzéseimtől szabadulni nem tudok. Képzeld, két éves volt a fiam, amikor utoljára láttam, most három és fél, több mint egy éve semmit nem tudok rólok. Elnek?... Meghaltak?... Betegek?... Ezer és ezer gondolat minden pillanatban. -

-Te itt szabad vagy. Az idő töltésével csak sikerülni fog hirt szerezni családodról. Még olyan valakit is találhatsz, aki egy kis pénzzel kihozza őket. Viszont, ha hazatérsz és elfognak, soha többé nem fogod őket látni. -

-Őszintén mondom meglepett az elgondolásod Bajtárs. Hát a jelenlegi helyzetben tudsz Te bizalmat előlegezni valkinek? Még ha rólem lenne szó, ússe ké, de a családdal szemben?... Isten őrizzen még még a gondolatától is. Minden esetre holnap délig még gondolkozom a kérdéssel felett, de az elhatározásom nagyon komoly. -

-Rendben van Sándor. Nem vagyunk egyformák s így véleményeink is különbözőek. Ismered azonban azt, hogy melyik ut a legrövidebb az ellenség megközelítéséhez? Ezt csak azért említem, mert én a megoldáshoz azt az utat választottam, amely kevesebb áldozatot követel. -

-De Gézám, a családi érdek más mint a katonásdi, ég és föld a különbség a kettő között. Minden esetre köszönöm hogy annyira szíveden viseled sorsomat. Aludj jól! Jó éjszakát! Holnap majd megoldjuk a gordiuszi csomót. -

AHOGYAN MI LÁTJUK.

Oktober 27-én ismét felgördült a függöny Genfben és ezzel Nyugat és Kelet diplomáciai harcának egy folytatálagos fejezete vette kezdetét, amely Németország egyesítése, az európai biztonság, illetve a leszerelés, valamint a nyugati nemzetek és Szovjetország közötti kulturális és gazdasági kapcsolatok kimélyítésének hosszadalmas tárgyalása után teljesen eredménytelenül nyert befejezést.

Ez a külügyminiszteri értekezlet tulajdonképpen folytatása volt a júliusban, ugyancsak Genfben tartott kormány-elnökök tanácskozásának s ettől azt remélték, hogy az előző eredménytelen tárgyalásokat kihasználhatják s legalább egyes pontokban megegyezést érnek el.

A reményesség hiábavaló volt, mert a szovjet külügyminiszter nem hajlandó elfogadni a Nyugat külügyminiszterének azt a javaslatát, hogy Németország egyesítésének kérdését, szabad választások útján maga a német nép döntse el. Érthető, hogy ettől irtozik a Szovjet, mert nagyon is jól tudja, hogy egy ilyen szavazás a kommunista uralom végét jelentené Keletnémetországban.

Megbukott tehát a ko-existenciális genfi szellem és végképp eloszlatta Molotov újabb "nyet"-je a nyugatiak azon híu abrándozását, hogy a Szovjettel egyezkedés útján tartós békét lehet biztosítani. És talán a külügyminiszteri konferencia sikertelensége Anglia vezetőit is a Szovjett elleni erősebb fellépésre készítette, mert ezidőig az erőteljesebb szovjet-ellenes politika kifejlőzhetőségét az 8 langyos magatartásuk akadályozta. Az egyiptomi és saudi-arábiai kommunista fegyverszállítványok a közel-keleti angol érdekeket is veszélyeztetik és ennek egyik védő bástyájául már is létrehozták Perzsa (Iran), Törökország és Irak katonai szövetségét. A másik folyamánya a kommunista fegyverszállítási akciónak, hogy az Egyiptom és Saudi-Arábia között felvő Israel fenyegetve érzi magát és talán ezért történt, hogy november elején katonai vállalkozásokat indított a határa közelében felvő egyiptomi támaszpontok ellen. Nem okozna különösebb meglepetést, ha Israel egy preventív háborúra határozna el magát mielőtt a hadianyag szállítások befejeződéséig nyerhetnének, illetve amíg az új fegyverekkel való kiképzés megtörténhetnék ellenséges érzelmű szomszédainál. Bosszva célja a fegyverszállításokkal teljesen nyilvánvaló: Ahol csak lehet, nyugtalanságot kelteni és nehézségeket támasztani a Nyugatnak.

Egyedüli kérdés most már csak az, hogy meddig tűri az évek óta megismétlődő teljesen azonos kommunista machinációkat a Nyugat anélkül, hogy bármilyen konkrét megtorló intézkedéseket léptetne életbe a Szovjett ellen?

-v-o-o-o-

KIVÁNDORLÁS HOLLANDIÁBA.

Általánosan ismert tény, hogy a holland egyházak és közületek milyen nagy áldozatkészséggel segítettek a menekülteket az elmúlt évek folyamán. E tradícióhoz híven most a holland kormány határozta el, hogy a szükséges, de csak ideiglenes enyhítést nyújtó szociális segítségen túl kb. 250 menekült család számára végleges megoldást hozó kivándorlást tesz lehetővé Ausztriából.

A múlt októberig kb. 130 család jelentkezését fogadták el. Az eddigi névsor alapján szomorúan kellett megállapítani, hogy az arányszámhoz viszonyítva érthetően okokból igen kevés magyar jelentkezett. Szeretnénk tehát felhívni kedves Testvérünk figyelmét erre a páratlan alkalomra. Néhány hónapos ingyenes átképzés után nemcsak munkahelyről gondoskodnak, hanem többzobos lakásról is, ahol minden lehetőség meglesz egy nyugodt, biztos és boldog családiélet felépítésére.

Milyen feltételeknek kell eleget tenni?

1./Elsősorban idegen-nyelvű, tehát nem Volksdeutsches menekültek jönnek számításba. 2./Csak családokról lehet szó, nem magánosokról. Legalább egy felnőtt, munkaképes munkavállalónak kell családunként vállalkoznia arra, hogy a holland építőiparban dolgozzék. Ez lehet természetesen akár az apa, akár pl. a 18 éves fiu. Nem szükséges, hogy valakinek az eredeti foglalkozása valamilyen építési szakma legyen. Ha az elmúlt évek során bármilyen módon segített házépítésnél, az elegendő a jelentkezésre. Vagy ha ezt nem is tette, az igyekvő, szorgalmas ember mindent megtanulhat az átképzés alatt!

3./ A család munkavállalójának korhatára 50 esztendő. Egyes esetekben kivételről is lehet szó. 4./ Sem a család nagysága, sem a családtagok egészségi állapota nem akadály a jelentkezésnél, kivéven a fertőző nem-betegséget. 5./ Politikai feltételeknél akadály csak az lehet, ha valaki önkéntesen szolgált a német hadseregben. 6./ Erkölcsi feltételeknél pl. az elítéltség ténye nem mondja ki az utolsó szót.

További részletek:

A család az új lakás berendezéséhez, bútorok vételéhez külön segítséget kap.

A hollandiai szociális rendelkezések, munkásvédelem európai viszonylatban élen jár! Ismeretlen a megélhetési bizonytalanság vagy a munkanélküliség! S a menekültek ugya abban az elbánásban részesülnek, mint a holland állampolgárok!

A jelentkezés a szokásos módon történik a következő címen:

Miss B e r t a H o h e r m u t h

Resettlement Officer

World Council of Churches,

Lager Hellbrunn

S a l z b u r g.

A magunk részéről minden jó Bajtársnak és becsületos magyar-nak a legjobb szívvel ajánlhatjuk az idevaló kivándorlást és amennyiben a közölt feltételeknek megfelelnek, úgy mielőbb jelentkezzenek. Kivándorlásuk meggyorsítása végett azt is kérjük, hogy jelentkezésük után közöljék lapunk szerkesztőségével is azt.

Amennyiben a család a jelentkezési feltételeknek megfelel és a holland biztonság előtt való személyes jelentkezéstől csak az tartaná vissza, hogy nincs pénz az utazásra, úgy azt jelteni kell a bregenzi Protestáns Lelkipásztori Szolgálatnak (Römer Str. 14. II. em.), mely az utiköltségek megtérítéséről gondoskodik.

-o-o-o-o-

KÖZLEMÉNYEK, HIREK, SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Dicsőró elismerések kihirdetése. Az eddig beérkezett javaslatok alapján az alábbi csendőrjelvény számmal megjelölt Bajtársaknak a MKCSBK öt éves fennállása alkalmából a szervezet megalakulása, fejlesztése és igazgatása, a csendőr testületi szellem ápolása és fejlesztése körül különféle színpadon szerzett átlagon felül kimagasló érdemek, fáradhatatlan munkatelje színtény, hűség, fegyelmezett magatartás, megbízhatóság és a hozott anyagi áldozatok elismerésül a MKCSBK nevében dicsőró elismerősemet és hálás köszönetemet fejezem ki.

9., 11., 15., 18., 19., 20., 22., 23., 24., 25., 26., 27., 31., 33., 36., 37., 39., 40., 45., 46., 48., 50., 59., 60., 65., 67., 73., 75., 76., 77., 101., 102., 105., 107., 124., 126., 143., 145., 185., 231., 239., 242., 245., 253., 282., 290., 318., 322., 352., 379., 397., 400.

A névre szóló részletes, külön írásbeli elismerések kiadása később követhetik.

429./1955. sz. Salzburg, 1955. november 15.

A MKCSBK Vezetője.

Hozzó Gyula Franciország, bajtársunk felesége f.évi október hó 4-én Misfiunán adott életet, amit Gyula névre kereszteltek. Szeretettel osztozunk a szülői örömben és kívánjuk, hogy neveljék gyermeküket olyan igaz magyarok, mint amilyenek ők maguk.

Csendőr találkozók. A f.évi 8. sz. B.L.-ben kiállításba helyezett német-országi csendőr találkozók különböző okok miatt, de főként azért, mert annak megvalósítására az évben már központosian felvő helyet biztosítani nem tudtak, nem valósulhatott meg. Továbbá nem vehetett volna részt azon a találkozó levezetésére felkért magasrangú Bajtársunk balesetből folyó kártörése miatt.

A találkozók megrendezésén munkálkodó Bajtársaink minden tényező figyelembe vételével úgy határoztak, hogy azt vagy a jövő év áprilisának elején, vagy júniusának végén bonyolítják le. Erről Bajtársaink a B.L., a németországiak pedig még külön személyhez szóló meghívók útján is, idejében értesítést kapnak.

Észton köszönettel nyugtázzuk az Ön hozzájárulását a B.L.-re

